гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; ЕИК: 175804945, Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 35-БП-ОПРЧР/26.09.2025 г.

ДО:
Г-Н ЦВЕТАН СПАСОВ
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ "ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ, МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ“ В МТСП И РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ 2021-2027

ОТНОСНО: ПРОТИВОРЕЧИВА ПРАКТИКА ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЗУСЕФСУ И ПМС 4/2024 Г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ГЛАВЕН ДИРЕКТОР,

Обръщаме се към Вас във връзка с получени в БАКЕП сигнали от бенефициенти относно зачестяваща обезпокоителна практика на Управляващия орган на ПРЧР при извършване на последващ контрол върху процедури за избор с публична покана, проведени по реда на Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление (ДВ, бр. 5/2024 г., по-нататък „ПМС 4/2024 г.“).

Управляващият орган разглежда като потенциална нередност често срещаната ситуация, при която в процедура с публична покана, проведена по реда на ПМС 4/2024 г., за изпълнител е избрано лице, от което е била получена индикативна оферта на етап подготовка на бюджета на проектното предложение. УО счита, че тази ситуация попада в приложното поле на т. 18 от Приложение № 1 към Наредба за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (последно изменена ДВ, бр. 59/2024 г.), а именно незаконосъобразно участие на кандидат или участник в предварителните действия на възложителя по подготовката на процедурата (пазарни консултации и външно участие в подготовката на документацията), който е определен за изпълнител.

Управляващият орган третира това като "участие в пазарни консултации за подготовка на публичната покана" и настоява, че независимо, че не са възложители по ЗОП, бенефициентите са длъжни да прилагат и спазват чл. 44, ал. 5 ЗОП, тъй като това следвало от разпоредбата на чл. 53, ал. 2 от ЗУСЕФСУ. В изпращаните до бенефициентите уведомителни писма се срещат аргументи като:
„Бенефициентът е имал възможност да спази изискването на чл. 44, ал. 3 и 4 от ЗОП, като:
- Оповести в публичната покана информацията от проведените пазарни консултации;
- Удължи срока за представяне на оферти“.
На първо място, не се прави разграничение между „пазарни консултации“ с външни пазарни участници и „пазарно проучване“ сред външни пазарни участници. В първия случай пазарният участник се

информира за целите на консултацията, иска се неговото съзнателно участие и експертиза с цел подготовката на определени спецификации или изисквания. Във втория случай пазарният участник обичайно не знае за целите, за които от него се събира определена информация, например иска се оферта с цена за дадено оборудване. Предоставянето на търговска оферта, без ясно съзнание за целите, за които тя се предоставя, изключва възможността оферентът да е облагодетелстван или да се ползва с някакво предимство в потенциална бъдеща процедура за избор на изпълнител. Предимството не може да се предполага, то трябва да бъде доказано от този, който твърди наличие на предимство.

Не се отчита обстоятелството, че индикативните оферти се събират с цел обосноваване на бюджета на бъдещия проект, което е съвсем различна цел от подготвянето на публична покана за избор на изпълнител. Към датата на получаване на индикативна оферта дори самият бенефициент не може да има увереност, че проектът му ще бъде одобрен. Между получаването на индикативни оферти и стартирането на процедури за избор на изпълнители често има период от 1-1,5 години, а понякога и повече, което неминуемо е свързано с промени в условията на пазара.

В графа трета на таблицата, съставляваща Приложение № 1 към Наредбата за посочване на нередности, нередността по т. 18 е описана по следния начин: „*Случаите, в които участието в предварителните действия на възложителя във връзка с подготовката на процедурата по чл. 44 от ЗОП е довело до нарушаване на конкуренцията или на принципите за недискриминация, равно третиране и прозрачност. Нередността е налице, когато не са спазени изискванията на чл. 44, ал. 3 - 5 от ЗОП относно избрания за изпълнител кандидат или участник*“. Тоест, наредбата препраща изрично към процедури по ЗОП.

Провеждането на пазарни консултации е възможен етап при подготовката на процедури за възлагане на обществени поръчки с цел изясняване параметрите на поръчките. Провеждането на пазарни консултации не е забранено, нито е забранено лица, които са участвали в такива консултации, да подадат оферти в обявената с тяхна помощ процедура. В тази връзка, ЗОП е предвидил гаранции за равнопоставеност, които включват задължението на възложителя по ЗОП да публикува определена информация, свързана с пазарните консултации, в профила си в Портала за електронни обществени поръчки (ЦАИС ЕОП; съгласно чл. 36, ал. 1, т. 17 ЗОП, чл. 44, ал. 3, т. 2 ЗОП, чл. 19а, ал. 4 ППЗОП), както и да избягва необосновано съкращаване на срокове за подаване на оферти.

Действително, чл. 53, ал. 2 ЗУСЕФСУ препраща към разпоредбите на ЗОП. Разпоредбата е детайлизирана и в ПМС 4/2024 г., където се казва, че се предлага за отстраняване от участие в процедурата кандидат, за когото са налице основанията за задължително отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54, ал. 1 от Закона за обществените поръчки.

Съгласно чл. 54, ал. 1, т. 4 ЗОП, възложителят отстранява от участие в процедурата кандидат, когато е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 ЗОП. Последната правна норма указва на възложителя да отстрани лице, участвало в пазарни консултации, ако с извършването на действията по ал. 3 и/или 4 не може да се осигури принципа на равнопоставеност и кандидатът не може да докаже, че участието му не води до нарушаване на този принцип.

Следователно, за да е налице това основание за отстраняване е необходимо:

- или възложителят да не е извършил действията по чл. 44, ал. 3 и 4 ЗОП,
- или да ги е извършил, но те да не са осигурили спазване на принципа на равнопоставеност и кандидатът да не успял да докаже, че участието му не води до нарушаване принципа.

Очевидно е, че това правило не се отнася към и не може да бъде изпълнено от лице, което не е възложител по ЗОП, тъй като такова лице няма нито задължение, нито възможност да създаде профил на възложител в ЦАИС ЕОП, за да обявява определена информация, нито за него са приложими правилата на ЗОП за съкращаване на срокове за подаване на оферти.

Становището, че бенефициентът можел да изпълни тези разпоредби като обяви някаква информация в публичната покана или удължи сроковете за подаване на оферти не почива нито на ЗУСЕФСУ, нито на ПМС 4/2024 г., нито на утвърдено от РУО на ПРЧР ръководство към бенефициента или друг приложим административен акт.

Считаме, че Управляващият орган тълкува закона твърде разширително, което води до неправилното му прилагане. В тази връзка Ви молим да предприемете мерки за преустановяване на порочната практика.

гр. София, 26.09.2025 г.

УС БАКЕП,

Kristina Hristova Tsvetanska

Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska
Date: 2025.09.26 11:33:15 +03'00'